

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

**“Tasdiqlayman”
O‘ZDK rektori**

« » 2019 yil

“Kelishildi”

**O‘zbekiston Respublikasi
madaniyat vazirligi**

« » 2019 yil

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

“XALQ CHOLG‘ULARIDA IJROCHILIK” FANI

- 5150709 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (nay-ko‘shnay, bayan-akkordeon)**
- 5150710 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (chang)**
- 5150711 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (pubob prima, qashqar va afg‘on rubobi)**
- 5150712 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (dutor, dutor bas, dutor kontrabas)**
- 5150713 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)**
- 5150714 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (g‘ijjak, g‘ijjak alt)**
- 5150715 - Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari ((g‘ijjak qobus-bas, g‘ijjak qobus-kontrabas)**
- ta‘lim yo‘nalishlari uchun**

Toshkent – 2019 yil

Dastur O‘zbekiston davlat konservatoriyasi o‘quv-uslubiy kengashida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan. 2019 yil 31 maydagi 7-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

O‘zDK “Xalq cholg‘ularida ijrochilik”
kafedrası dotsenti O.F.Nazarov
(Ish joyi, lavozimi, ilmiy unvoni, F.I.Sh.)

O‘zDK Xalq cholg‘ularida ijrochilik”
kafedrası professori A.Q.Lutfullayev
(Ish joyi, lavozimi, ilmiy unvoni, F.I.Sh.)

Taqrizchilar:

“O‘zbekiston bastakorlar uyushmasi” raisi
professor, R.A. Abdullaev
(Ish joyi, lavozimi, ilmiy unvoni, F.I.Sh.)

O‘zDK “An’anviy ijrochilik” kafedrası
professor v.v.b. S.Azizboev
(Ish joyi, lavozimi, ilmiy unvoni, F.I.Sh.)

Kirish

- 5150709 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (nay-ko‘shnay, bayan-akkordeon)
5150710 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (chang)
5150711 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (pubob prima, qashqar va afg‘on rubobi)
5150712 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (dutor, dator bas, dator kontrabas)
5150713 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)
5150714 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (g‘ijjak, g‘ijjak alt)
5150715 - Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari ((g‘ijjak qobus-bas, g‘ijjak qobus-kontrabas)

ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ko‘nikma va malakalarini aniqlash uchun mo‘ljallangan. Ushbu ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asar ijrosi borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

Fanning maqsadi va vazifalari

- 5150709 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (nay-ko‘shnay, bayan-akkordeon)
5150710 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (chang)
5150711 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (pubob prima, qashqar va afg‘on rubobi)
5150712 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (dutor, dator bas, dator kontrabas)
5150713 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)
5150714 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (g‘ijjak, g‘ijjak alt)
5150715 - Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari ((g‘ijjak qobus-bas, g‘ijjak qobus-kontrabas)

ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko‘nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“Xalq cholg‘ularida ijrochilik” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini o‘zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e‘tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko‘rsatib berishga qaratilishi kerak. Ixtisoslik fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya‘ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san‘at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

- 5150709 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (nay-ko‘shnay, bayan-akkordeon)
5150710 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (chang)

5150711 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (pubob prima, qashqar va afg‘on rubobi)

5150712 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (dutor, dator bas, dator kontrabas)

5150713 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)

5150714 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (g‘ijjak, g‘ijjak alt)

5150715 - Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari ((g‘ijjak qobus-bas, g‘ijjak qobus-kontrabas)

ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfdan kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko‘zda tutilgan.

O‘qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo‘lgan vaqt mobaynida ijro dasturi (yirik shakl, o‘zbek xalq musiqasidan namuna, mahoratli asar)ni ijro etib berishi, 10 daqiqagacha vaqt mobaynida kollokvium topshirishi talab etiladi.

“Xalq cholg‘ularida ijrochilik” sohasi bo‘yicha o‘qishga kiruvchi quyidagi bo‘limlardan iborat tanlovli imtihon topshiradi:

1. Cholg‘uda ijro dasturi;
2. Kollokvium.

Cholg‘uda ijro dasturi

5150709 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (nay-ko‘shnay, bayan-akkordeon)

5150710 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (chang)

5150711 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (pubob prima, qashqar va afg‘on rubobi)

5150712 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (dutor, dator bas, dator kontrabas)

5150713 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)

5150714 – Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari (g‘ijjak, g‘ijjak alt)

5150715 - Cholg‘u ijrochiligi:: xalq cholg‘ulari ((g‘ijjak qobus-bas, g‘ijjak qobus-kontrabas)

ta‘lim yo‘nalishlariga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro‘yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni fortepiano jo‘rligida yoddan ijro etishadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur‘atini ko‘rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to‘g‘ri qo‘llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, pozitsiya va applikatorani to‘g‘ri qo‘llagan holda, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to‘liq ochib bergan holatda ijro etib berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalarining qo‘llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

Kollokvium

Kollokvium savol-javoblari:

- a) ijro dasturiga oid savollar: (asarning shakl jihatidan tahlili, muallifi, yaratilgan davri va ijro yo‘nalishi, ijroning badiiy xususiyatlari v.h);

b) o'рта maxsus ta'limning umumiy kursi darajasida elementar musiqa nazariyasi, cholg'ushunoslik, musiqa adabiyotidan bilimlarni;

v) shakl va garmoniya nuqtai nazaridan kichik hajmdagi - sonatina, romans, kuy va b. asarlarni tahlil qilish qobiliyati kabilarni o'z ichiga oladi;

g) notadan o'qish ko'nikmasi.

Shuningdek, kollokviumda abituriyentning musiqa san'ati va boshqa san'at turlaridan, o'zbek va chet el musiqasida ma'lum va mashhur asarlar, zamonaviy an'analar haqidagi bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi.

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. cholg'uda ijro dasturi

№	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar nota matnining to'g'riligi	10,0
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	10,0
3.	Applikaturaning qo'llanishi	10,0
4.	Sahna madaniyati	10,0
5.	Artikulyatsiya talblarining bajarilishi	10,0
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanishi	10,0
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	10,0
8.	Intonatsiya sofligi	10,0
9.	Asar xususiyatini ochib berilishi	10,0
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi	10,0

Ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **100 ball**

2.Kollokvium

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	4,0
2.	Musiqa nazariyasi bo'yicha savollar	4,0
3.	Musiqiy cholg'ular bo'yicha savollar	3,0
4.	Musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	3,0
5.	Partitura o'qish ko'nikmasi	3,0
6.	Asarning shakl nuqtai nazaridan tahlili	3,0
7.	Notadan o'qish ko'nikmasi	3,0

Kollokvium bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **23 ball**

Bu ishlarni baholash quyidagi tartibda amalga oshiriladi: cholg'uda ijro dasturi – **100 ball** , kollokvium – **23 ball**.

Mazkur ta'lim yo'nalishida "Xalq cholg'ularida ijrochilik" fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – 123.

Umumiy ball – 123.

5. Ijodiy imtihonni o'tkazish tartibi

5150709 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (nay-ko'shnay, bayan-akkordeon)

5150710 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (chang)

5150711 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (pubob prima, qashqar va afg'on rubobi)

5150712 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (dutor, dator bas, dator kontrabas)

5150713 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (zarbli cholg'ular)

5150714 – Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari (g'ijjak, g'ijjak alt)

5150715 - Cholg'u ijrochiligi:: xalq cholg'ulari ((g'ijjak qobus-bas, g'ijjak qobus-kontrabas)

ta'lim yo'nalishlariga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida belgilangan kunlarda va tartibda 1 akademik soat vaqt davomida "Xalq cholg'ularida ijrochilik" fanidan ijodiy imtihon topshiradi. Ijodiy imtihon 9⁰⁰ da boshlanadi. Imtihonlar yakka tartibda Qabul komissiyasi tomonidan belgilangan auditoriyalarda o'tkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi, bo'yicha imtihonni qabul qilib oladi, kollokvium o'tkazadi.

Ixtisoslik fanidan ijodiy imtihonlarda qatnashmagan abituriyentlar keyingi sinovlarga kiritilmaydi.

Appelyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o'zining ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.